

MICHAL DLOUHÝ

ČETNICKÉ HISTORKY

ZLOČINY a PŘÍSLOVÍ

PRAGO LINE

EDICE OTISKY

PRAGO/LINE

MICHAL DLOUHÝ

ČETNICKÉ HISTORKY
ZLOČINY a PŘÍSLOVÍ

Praha 2013
Nakladatelství Jindřich Kraus – PRAGOLINE

© JUDr. Michal Dlouhý, Ph. D., 2013
© Nakladatelství Jindřich Kraus – PRAGOLINE 2013

Někdy v roce 1984 jsem si jako šéf kriminální služby v Praze 8 vybral pana Michala Dlouhého na oddělení obecné kriminality. Vybral jsem si ho jako čerstvého absolventa Střední policejní školy v Praze. V té době to byla výjimka, neboť na kriminálku se vybíralo z příslušníků místních oddělení VB, kteří již nějaký ten rok sloužili v přímém výkonu a byli schopni na kriminálce pracovat.

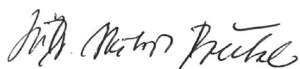
Po půl roce, kdy jsem Michala přijal, jsem věděl, že ten chlapec na to má. V roce 1992 jsem si ho pak vyžádal na oddělení loupeží Městské správy Policie hl. m. Prahy, které jsem v té době šéfoval. Potom Michal Dlouhý prošel nějaký čas i oddělením pátrání a nakonec díky svým schopnostem byl přijat na Policejní prezidium do řídicí funkce. Stihl vystudovat práva a získat titul JUDr. a nedávno i titul Ph. D. Mám vždy obrovskou radost, když někteří moji bývalí podřízení dosáhnou v policejní kariéře skvělých výsledků.

Pokud jde o Michalovu literární činnost, ani mě nepřekvapuje, že mu vychází již dvanáctá kniha. Publikuje také v „Kriminalistickém sborníku“ a jeho vysokoškolská diplomová práce o československém četnictvu byla jedna z nejlepších.

Mám za to, že Michalova literární cesta začala po natáčení televizního seriálu „Hříchy pro pátera Knoxe“. Od tehdejší Československé televize jsem dostal nabídku, abych v tomto seriálu dělal odborného poradce. Vzhledem k mé tehdejší pracovní vytíženosti jako vedoucího oddělení loupeží jsem navrhl za sebe jako poradce Michala. V mém i v Michalově případě to bylo do budoucna to nejlepší rozhodnutí.

Četl jsem všechny knihy Michala Dlouhého a mám za to, že za sebou zanechal hlubokou stopu literatury faktu. V každé knížce mě vždy překvapí něčím novým. Kniha „Četnické historky – Zločiny a přísloví“ byla pro mne jak poučením, tak velmi zajímavým čtením, když tehdejší zločiny chytrou formou tzv. napasoval na jednotlivá přísloví.

Věřím, že čtenáři tuto jeho knihu přečtou jedním dechem, jako jsem ji přečetl já.

JUDr. Miloslav Dočekal
Emeritní policejní rada

VYŠETŘOVÁNÍ ZLOČINŮ PROTI ŽIVOTU A MAJETKU

PRAKTICKÁ PŘÍRUČKA
PRO BEZPEČNOSTNÍ ORGÁNY

● DRUHÉ VYDÁNÍ ●

SESTAVIL
ČETNICKÝ ŠTÁBNÍ KAPITÁN
JAN VAJA,
velitel četnického oddělení v Náchodě

CENA 20 Kč.

VEŠKERÁ PRÁVA VYHRAŽENA
V NÁCHODĚ 1937
VLASTNÍM NÁKLADEM

VYTISKLA KNIHTISKÁRNA VÁCLAV RYDLO V NÁCHODĚ

PÁR ŘÁDKŮ ÚVODEM

Četnictvo na našem území zajišťovalo veřejný pořádek a bezpečnost po dobu bezmála celého století. Ačkoliv došlo ke třem změnám politického zřízení, poslání četnictva zůstalo nezměněno.

Historika je definována jako jednoduché vyprávění zakončené anekdotickou nebo poučnou pointou. Četnická profese s sebou přinášela řadu rozličných situací, do kterých se četník dostával nejen při výkonu služby, ale i v soukromém životě.

Knižka obsahuje celou kopu krátkých historek z období let 1850 až 1945, které postihují období monarchie, v níž bylo četnictvo zřízeno, republikánské období existence samostatného československého státu, v němž četnictvo zaznamenalo nebývalý rozmach, tak i období německé okupace, po jejímž ukončení bylo četnictvo zrušeno.

Ve všech popisovaných případech se jedná o vyšetřování nejzávažnějších trestných činů – **zločinů**.

Jako názvy jednotlivých povídek jsou použita více i méně známá **příslaví**, která vystihují jak podstatu případu, tak popisované období. V řadě použitých přísloví se odráží dobové náboženské citění.

plk. JUDr. Michal Dlouhý, Ph.D.
vrchní policejní rada

www.cetnik-michal-dlouhy.cz

30.6. 1922

Štěpán Hlavinka

Směrnice,
vysvětlivky a pokyny
pro četníka,
konajícího bezpečnostní službu.

Vydal
vrchní strážmistr František Jurka.
(S povolením ministerstva vnitra.)

1922
J. Gusek, nakladatelství v Kroměříži,
knihkupectví a knihtiskárna,
sklad tiskopisů pro četnictvo čs. státu.

LÉPE POZDĚ NEŽLI NIKDY

V pondělí 21. listopadu 1870 dopoledne nalezla v lese v dětřichovském revíru trojice dřevorubců postřeleného člověka. Svíjel se v bolestech a rukama si držel obličej doslova zmasakrovaný výstřelem z brokovnice. Okamžitě poznali, že se jedná o místního polesného Franze Malka. Vedle jeho těla ležely rozstřílená služební čepice a nabitá lovecká puška.

Zraněného, který upadl do bezvědomí, dřevorubci opatrně odnesli domů. Kromě obličeje měl na hrubo sekaným olovem poraněn i hrudník. Přivolaný lékař konstatoval beznadějnou situaci.

Mezitím poslali do nedalekého Dittersbachu pro četníky. Ti věděli, že Malek šlape místním pytlákům pěkně na přezky. Od jeho manželky se dozvěděli, že před velikonočními svátky dokonce obdržel výhrůžný anonymní dopis.

Četnický závodčí si tento dopis přečetl. Polesný v něm byl nabádán, aby obrátil, mysl na svoji rodinu a přestal honit chudáky, nebo že umře v lese jako pes.

Polesný Malek, aniž nabyl vědomí, v pět hodin odpoledne zemřel. Jeho čtyři děti se rázem staly sirotky.

Pátrání po pachateli surové vraždy v kraji plném pytláků zůstalo po několik let, přes veškerou snahu četníků z Dittersbachu, bezvýsledné.

Až v roce 1876 padlo podezření na Antona Riegera z Vysoké. Byl četníky zatčen a dopraven ke krajskému soudu do Liberce. I když se ve Vysoké a jejím okolí povídalo všelicos, nenašel se nikdo, kdo by proti všeobecně obávanému násilníkovi Riegerovi byl ochoten svědčit. A jak je všeobecně známo, bez důkazů není viny.

Až po dlouhých dvaceti letech, na konci roku 1896, v dobré náladě při silvestrovské oslavě, se k uchu velitele četníků v Chrastavě závodčího Jana Stelznera doneslo, že Anton Rieger před pěknou řádkou let zastřelil polesného Malka. Alkohol rozvázal jazyk a konfident byl nezvykle sdílný. Nedávno byla v nedalekém německém Markesdorfu zavražděna obchodnice Emlerová. Jako pachatel činu byl dopaden mladý Krusche z Václavic. Starý Krusche se nechal slyšet, že jeho kluka má na svědomí Anton Rieger, neboť ho zatáhl do své tlupy. Ten Rieger, který před lety odpravil Malka. Přes varování kamarádů zastřelil polesného, který měl flintu na rameni. Všichni to o něm vědí a všichni se ho bojí, aby se jim nepomstil.

G e s e h
und
Dienst-Instruction

für die

k. k. Gendarmerie

der

im Reichsrathe vertretenen Königreiche und Länder.

W i e n.

Ans der kaiserlich-königlichen Hof- und Staatsdruckerei.

1876.

Závodčí Stelzner přesně věděl, o jaký případ vraždy se jedná. Obchodníci se střížním zbožím Ernestinu Emlerovou počátkem prosince skutečně zabil Bernard Krusche z nedalekých Václavic, však ho za to čeká co nevidět porota.

A na Antona Riegera mají četníci spadeno. Nedávno v lese ohrožoval četníka Karla Fleissnera a lesníka nabitou puškou. Od té doby se Rieger před četníky ukrývá.

Netrvalo ani do konce ledna a Rieger byl četníky zatčen. Opět jako před dvaceti lety putoval do Liberce ke krajskému soudu.

Tentokrát již nebyla spravedlnost tak slepá. Veřejné násilí proti četníkovi mu přitížilo. Anton Rieger byl pro zločin vraždy a pro zločin veřejného násilí odsouzen k trestu smrti provazem.

Ačkoliv široké okolí po léta obtěžoval svými výhrůzkami, v cele se choval jako úplný zbabělec. Kdykoliv slyšel na chodbě kroky, domníval se, že ho jdou vyvést k popravě. Té však díky šikovnému obhájci unikl. Podle trestního práva nesměl být uložen trest smrti tomu, kdo byl mezi spácháním činu a odsouzením potrestán za jiné přestoupení zákona. A těch byla v případě Antona Riegera pěkná řádka. Soud tedy musel změnit rozsudek smrti na dvanáctiletý těžký žalář zostřený čtvrtletně temnou komůrkou.

Rieger si uložený trest řádně odpykal a po návratu z trestnice žil ještě řadu let spořádaným životem.

PODVOD A KLAM, ZRADÍ SE SÁM

Na četnickou stanici v Nasavrkách v politickém okrese Chrudim přivedl 3. října 1883 v podvečer občan Jan Kovář šestnácti let starého místního výrostka Štěpána Kadlece. Na stanici přítomnému závodčímu Františku Cejpmu občan Kovář sdělil, že uvedený výrostek chtěl podvést starou hokynářku Hátu Hykšovou. Využil toho, že téměř sedmdesátiletá hokynářka špatně vidí, a zaplatil za malý nákup falešnou zlatkou. Očekával, že ještě dostane nazpět.

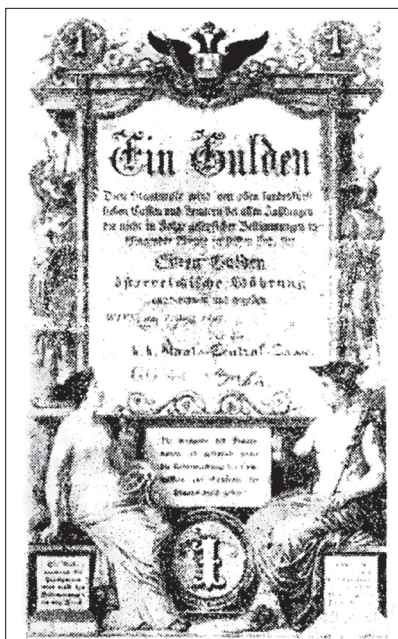
Štěpán Kadlec panu závodčímu se slzami v očích přiznal, že spolu s o rok mladším Josefem Hruškou, který byl četníkovi také velmi dobře znám, využili špatného zraku staré hokynářky, namalovali napálenými

dřívky na papír o velikosti jedné zlatky její napodobeninu a Hruška šel za pár krejcarů nakoupit jablka. Od hokynářky dostal na jejich „zlatku“ ještě nazpět. To je podnítilo k opakování činu, který tentokrát provedl Kadlec, opět využívaje podvečerního šera.

Závodčí Cejp se ustrojil a vyzbrojil a vydal se spolu s Kadlecem do obchodu hokynářky Hykšové, aby zjistil podrobnosti k případu.

Stará hokynářka četníkovi sdělila, že na Den svatého Václava, tedy 28. září v podvečer, do jejího obchodu přišel místní pasák Josef Hruška, koupil si u ní za pět krejcarů jablek a přitom platil starou rakouskou zlatkou. Dala mu nazpět. Vzhledem k tomu, že koncem měsíce pozbývaly staré rakouské zlatky z roku 1866 platnost, odložila si ji stranou. Druhý den ráno si na denním světle povšimla, že jde o nepovedenou kresbu pouze vzdáleně připomínající státovku.

Ve druhém případě, který je stal právě dnes, však již byla obezřetná a řekla chlápce, že si musí dojít pro drobné. Místo toho došla pro souseda, který Štěpána Kadlece zadržel a odvedl na četnickou stanici.

Hokynářka četníkovi předložila obě napodobeniny státovek. Na první pohled bylo jasné, že jde o velmi nezdařené napodobeniny staré rakouské 1 Guldenové státovky z roku 1866. Kadlec s Hruškou si ve své prostoduchosti neuvědomili, že platnost těchto státovek skončila dnem 30. září 1883 a že Kadlec vlastně „platil“ již neplatnou bankovkou.

Následovalo zatčení Josefa Hrušky a dodání obou hříšníků k okresnímu soudu v Nasavrkách. Vyšetřováním sice byl prokázán zlý úmysl obou chlapců, pocházejících z nuzných poměrů, okrást hokynářku, ale rozhodně se nejednalo o penězokazy.

Trestní řád však byl neúprosný a stanovil v případě vyšetřování falšování nebo napodobování veřejných úvěrních papírů spolupracovat s C. k. národní bankou ve Vídni. Výsledkem znaleckého zkoumání bylo konstatování národní banky, že jde o mizernou mazaninu.

Přesto se případ dostal coby zločin padělání veřejných papírů úvěrních napodobováním ke krajskému trestnímu soudu v Chrudimi. Ačkoliv nejmenší trest za uvedený zločin byl pětiletý těžký žalář, byli Štěpán Kadlec a Josef Hruška odsouzeni vzhledem k jejich nízkému věku a zanedbané výchově pouze na tři měsíce žaláře. Když se jich předseda soudu tázal, zda rozhodnutí soudu rozuměli a zda jsou s uděleným trestem spokojeni, Hruška žádal, jestli by nešlo uložený trest ještě snížit, že to již nikdy neudělají. Z toho bylo zřejmé, že si vůbec neuvědomili dosah svého jednání.

ZLÉ SVĚDOMÍ, NEJHORŠÍ SOUDCE

Na četnickou stanici Sebranice se poslední srpnovou neděli roku 1894 dostavila mladá žena. Ve staniční kanceláři se nacházel pouze velitel dvoumužové stanice strážmistr Matěj Ryněš. Trávil čas, jako na konci každého měsíce, vypisováním Přehledu úspěchů docílených sebranicou stanic v měsíci srpnu.

Strážmistr pozvedl oči od lejster a podrobně si prohlédl ženu, která vstoupila. Z jejího výrazu bylo patrné, že se stalo něco strašného. Proto ji laskavým hlasem vyzval, aby se posadila a sdělila, co ji sem přivádí.

Žena uvedla, že je Anna Kloudová z nedaleké Lubné, načež se dala do usedavého pláče. Když ji strážmistr uklidnil, udala na sebe, že před

více než dvaceti lety zavraždila svoji mladší sestru Márinku. Tíží ji svědomí ze hříchu, kterého se dopustila, a proto se přišla udat.

Anna Kloudová byla prvorozenou dcerou na statku Holanových v Poříčí. Když jí bylo šest let, narodila se její sestra Marie. Do té doby byla Anna středem zájmu nejen rodičů, ale i svého okolí. Roztomilá Mária se však okamžitě stala miláčkem a mazlíčkem. To vyvolalo žárlivost její starší sestry Anny. Jakmile mohla, tak sestřičce ubližovala. Opakovaně za to byla rodiči napomínána. Matka jí vyhrožovala, že nebude-li hodnější, tak ji vydědí a všechno dostane Mária. To způsobilo, že se Anna proti sestře zatvrdila, zanevřela na ni a umínila si, že se jí pomstí.

V létě roku 1873, když Anně bylo něco málo přes čtrnáct let a mladší sestře nebylo ani osm, odešli jednoho dne rodiče i s čeládkou na pole a děti zanechali samotné doma. Anna si začala s Máriinou naoko hrát, čímž byla mladší sestra, zažívající od ní pouze samé ústrky, velice potěšena. Když Anna sestru Marii vyzvala, aby s ní šla nabrat vodu ze studny, tato ochotně šla. Poté, co nabraly vodu, Anna vybídla Mária, aby se nahnula přes roubení studny, že se ve vodní hladině uvidí jako v zrcadle. Mária nic netušíc uposlechla - a v tom ji Anna strčila do studny. Ozvalo se pouze šplouchnutí a následně jediný výkřik. Pak už bylo ticho. Tělo malého děvčátka zmizelo pod hladinou.

Anna se po činu odebrala do stavení chystat oběd a obstarat dobytek. Když se rodiče vrátili z pole, ptali se po Mária. Anna odpověděla, že si zřejmě šla hrát na zahradu. Když rodiče na zahradě dívku nenašli, začali ji hledat nejprve v okolí statku, později i v okolních obcích. Do hledání mladší sestry se zapojila také Anna.

Až druhého dne ráno, když šel čeledín do studny pro vodu, vytáhl utopenou dívku ze studny. Nikoho nenapadlo, že zemřela s přispěním starší sestry. Byl jí vystrojen honosný pohřeb a Anna jí do rakve dokonce dala obrázky a hračky.

Poté nosila na její hrob květiny, a když ji nikdo neviděl, tak se modlila za odpuštění svého velkého hříchu. Po letech se vdala na statek do Lubné a měla své vlastní děti.

Až po více než dvaceti letech od svého činu začala být zádumčivá a nemohla v noci spát. Začala se stranit svého okolí. Tížilo ji svědomí ze zločinu, kterého se na vlastní sestře dopustila. Její trápení došlo až tak daleko, že utekla z domova a ukrývala se na půdě stodoly v seně.

Poté co ji tam našli, a když ji zoufalý manžel prosil, aby mu vysvětlila důvod změny svého chování, poklekla na kolena a s pláčem se vyznala ze spáchaného hříchu. Potom utekla udat se četníkům.

Strážmistr Ryneš si povzdechl a začal sepisovat zprávu o zatčení pro zločin vraždy adresovanou krajskému trestnímu soudu v Chrudimi, kam byla Anna druhého dne ráno četníkem Františkem Průšou odvedena.

Porota odsoudila Annu Kloudovou k mírnému trestu vzhledem k tomu, že zločin spáchala v dětském věku a že se k němu, i když až po letech, kajícně doznala.

Svůj trest trpělivě snášela.

SCHOVANÝ SE HODÍ

V rámci válečných restrikcí, které se dotýkaly téměř všech oblastí života, bylo na podzim roku 1916 nařízeno, že všechny zvony mají být sejmuty a odvezeny k využití pro zbrojní výrobu. Uvedené nařízení se samozřejmě týkalo i dvacet pět kilogramů těžkého zvonu v kapličce na návsi v Kamýku nad Vltavou.

Přestože kaplička byla postavena v roce 1861, obec nechala uveřejnit zvon odlít před několika málo lety, v roce 1905 u zvonáře Arnošta Diepolda v Praze. Nařízení o sejmutí zvonu vyvovalo v obci s více než šesti stovkami obyvatel, vcelku poklidně snášejících válečné útrapy, značný rozruch.

Ráno toho dne, kdy měl být zvon odvezen, však na svém místě nebyl. Tímto velezrádným činem se z popudu okresního hejtmanství okamžitě začali zabývat oba příslušníci dvoumužové četnické stanice v Kamýku nad Vltavou. Neznámý pachatel jim zvon odcizil přímo před okny četnických kasáren!

Závodčí Antonín Wirt s četníkem Petrem Knapem chodili od domu k domu, kterých v obci bylo šedesát šest. Nikdo nic samozřejmě nevěděl. Kamýcký závodčí byl starý dobrák a nehodlal místnímu obyvatelstvu více ztrpčovat život. Viděl a dozvěděl se ledacos, ale to bylo vše.

Večer v hostinci kdosi pronesl, že od starý báby z Hojšína slyšel, že na Velký pátek odlétají všechny zvony do Říma. Zaslechli to i oba četníci, kteří se zde po večeri výjimečně zdrželi.